

641. Zmierchnica trupia główka – *Acherontia atrops* (LINNAEUS 1758) (*Lepidoptera: Sphingidae*) w Rudce woj. małopolskie

Death's Head Hawkmoth – *Acherontia atrops* (LINNAEUS 1758) (*Lepidoptera: Sphingidae*) found in Rudka, Poland

KEY WORDS: Lepidoptera, Sphingide, *Acherontia atrops*, new record, faunistic, Małopolska Lowland.

Zmierchnica trupia główka, *Acherontia atrops* (LINNAEUS, 1758) jest bardzo rzadkim migrującym gatunkiem zawisaka. W Polsce wykazywana nieregularnie z nielicznych i rozproszonych miejsc. Zasiedla obszary basenu morza śródziemnego, oraz całej Afryki aż po Zakaukazie i Iran (MACEK, DVORAK, TRAXLER, CERVENKA 2007: Motyli a housenky stredni Evropy. I., Nocni motyli. Academia, Praha 2007. 173 ss.). Co roku motyle podejmują długie przeloty na północ, w wyniku których można zaobserwować ten gatunek w Polsce (I. NOVAK 1987: Leksykon Przyrody. Motyle. Delta W-Z, Warszawa. 166 ss.). Samice składają jaja na roślinach żywicielskich gąsienic, z rodziny Psiankowatych głównie na ziemniakach (*Solanum tuberosum* L.), pomidorze (*Solanum Lycopersicum* L.), pokrzyku wilcza jagoda (*Atropa belladonna* L.) i bielunie dziędzierzawym (*Datura stramonium* L.). Młode gąsienice żerują w dzień prowadząc naziemny tryb życia. Wyrośnięte natomiast żerują nocą za dnia zagrzebując się obok rośliny żywicielskiej lub też chowają się w jej cienistym wnętrzu. Przed przepoczwarczeniem zakopują się głęboko w ziemi tworząc kolebki z sklejonych śliną ziaren gleby (J. HEINZE 1990: Motyle Polski. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa. 120 ss.).

Zmierchnice trupią główkę zaobserwowano w miejscowości Rudka (UTM: DA94) 17 VIII 2011, obok Tarnowa w woj. małopolskim. Znaleziono jedną młodą gąsienicę żerującą w przydomowym ogródku na bielunie dziędzierzawym (*D. stramonium* L.).

Materiał dowodowy znajduje się w prywatnym zbiorze Dawida MASŁO.

Dawid MASŁO, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków

642. Potwierdzenie występowania *Nymphalis xanthomelas* ESPER, 1781 (*Lepidoptera, Nymphalidae*) w zachodniej Polsce

Confirmation of the occurrence of *Nymphalis xanthomelas* ESPER, 1781 (*Lepidoptera, Nymphalidae*) in western Poland

KEY WORDS: Lepidoptera, Nymphalidae, *Nymphalis xanthomelas*, new records, W Poland.

W trakcie prowadzonych badań motyli w Poznaniu i okolicach, odnotowano rusałkę drzewoszek *Nymphalis xanthomelas* ESPER, 1781 na dwóch stanowiskach:

- Suchy Las (XU21) (strefa graniczna poligonu wojskowego w Biedrusku) – samiec wyhodowany 15 VI 2012 z poczwarki zebranej 13 VI 2012 na ziemi wśród traw, leg., det. et coll. M. BĄKOWSKI,
- Poznań-Grunwald (XU20) – samica odłowiona 24 VII 2012 w przydomowym ogrodzie leg., det. et coll. R. SŁODZINKA.

*N. xanthomelas* podawany był z obszaru całej Polski, głównie jednak z południowej i wschodniej części kraju (BUSZKO, MASŁOWSKI 2008: Motyle dzienne Polski, Wydawnictwo Koliber, Nowy Sącz, 222 ss.). Od przeszło 50 lat nie potwierdzony